



Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om Promemorian En ny miljöprövningsmyndighet

Er beteckning: KN2025/01878

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen har 2025-06-12 svarat på remissen om SOU 2024:98 - En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (miljötillståndsutredningen). Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att det finns ett antal utmaningar i det svenska miljöprövningssystemet där det finns behov av förändringar. Det nu presenterade förslaget omfattar endast en liten del av de förslag som fördes fram i miljötillståndsutredningen och det kvarstår oklarheter. Samtliga konsekvenser av förslaget kan således inte bedömas

I de delar av utredningen som avser förändringar i processen kvarstår tveksamheter till delar av förslaget, utifrån bedömningen att de inte bidrar till att nå intentionen med förändringen.

I promemorian föreslås ett första steg i förändringen genom att skapa den nya Miljöprövningsmyndigheten. I detta steg berörs verksamheten vid miljöprövningsdelegationerna. Förändringarna kan under övergångstiden och framåt påverka nyetableringar och befintliga företag i länet, beroende på hur den nya miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen utformas.

Länsstyrelsen i Västmanland vill lyfta fram frågan om samråd, som vi bedömer som avgörande för att lyckas med att effektivisera miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen, skapa förutsebarhet och stark konkurrenskraft för näringslivet. Därefter följer några synpunkter på förslaget om ny Miljöprövningsmyndighet.

Samråd

Under det senaste året har länsstyrelserna haft i uppdrag att sprida och implementera arbetssätt för effektivare samråd. Ett gediget utvecklingsarbete pågår och kommer att slutredovisas i december 2027. För att få en välfungerande och effektiv process är det viktigt att detta arbete tillvaratas om en ny process införs. I de kontakter vi har med länets företag pekar de på vikten av förutsebarhet och dialog och vi har goda erfarenheter av den tidiga dialogen.

Länsstyrelsen ser risker med förslaget att flytta samrådet till en senare del av processen då möjligheterna att identifiera och hantera intressekonflikter försenas och de blir svårare att hantera i ett sent skede av processen. Även den tidiga dialogen med de som berörs av beslutet förloras vid senareläggning av samrådet. Förutsebarhet och effektivitet riskerar att minska och risken att beslut överklagas blir större.

I de samrådsärenden som vi hanterar idag har kunskapen om länet stor betydelse för utformningen av miljökonsekvensbeskrivningar och ansökningar. Den breda kunskap om olika frågor som kan påverka ett tillstånd, exempelvis vattenfrågor, naturmiljö, beredskapsfrågor eller kulturmiljö, gör att samrådet tidigt täcker den bredd av frågor som måste hanteras i den kommande prövningen.

Länsstyrelsen har, som tillsynsmyndighet, god kunskap om de företag i länet som har miljötillstånd. Vid omprövning och ändringstillstånd är denna kunskap av stort värde för att förenkla och arbeta effektivt. Genom samråden etableras även en kompetens om länets företag som är av stort värde för att bedriva en effektiv och ändamålsenlig tillsyn. Vår bedömning är att länets företag gynnas av att både samråd och tillsyn sköts av Länsstyrelsen som har både regional kännedom och kunskap om många verksamheter som bedrivs i länet.

4. Behovet av en stegvis reformering av miljöprövningen

Det finns en risk med att genomföra miljötillståndsutredningens förslag i olika etapper. Att inrätta en ny myndighet stegvis kan medföra utdragna övergångsproblem där myndigheter och näringsliv behöver förhålla sig till två parallella prövningssystem.

Det finns också risk att övergångsperioden medför att miljöprövningsdelegationerna tappar kompetens under perioden fram till att den nya myndigheten etableras. Det skulle kunna innebära ännu längre prövningstider och påverka företagsetableringar och konkurrenskraft. Vi uppfattar en antydning till att företag väljer att påskynda starten av prövningsprocesser så att de kan genomföras i den befintliga strukturen. Det kan komma att innebära att en än större mängd ärenden ska hanteras av miljöprövningsdelegationerna innan Miljöprövningsmyndigheten etablerats.

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

I dagens system för miljöprövning finns i förordningen för miljöprövningsdelegationen följande skrivning i 25 §. *Innan miljöprövningsdelegationen beslutar i ett ärende som avses i 3 § ska delegationen ge länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivas tillfälle att yttra sig.* Denna förordning upphör att gälla då Miljöprövningsmyndigheten etableras.

I de nya förordningsförslagen finns följande skrivning i 19 kap 5 § MB *I ett ärende som avser miljöfarlig verksamhet och som prövas av Miljöprövningsmyndigheten eller en kommunal nämnd ska Miljöprövningsmyndigheten eller nämnden tillämpa bestämmelserna i 22 kap 6 § om talerätt.*

I 22 kap 6 § MB lyder skrivelsen *Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för civilt försvar och länsstyrelsen ska, när det behövs, föra talan i målet för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen.*

Skrivningen i den nya lagstiftningen gör det inte tydligt att prövningsmyndigheten ska ge länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivas tillfälle att yttra sig.

Utifrån Länsstyrelsens kunskap om länet inom olika expertområden som kan påverka en prövning bedömer vi det som olyckligt om inte Länsstyrelsen även fortsättningsvis har denna roll tydligt reglerad. Länsstyrelsen behöver ändå, utifrån övriga uppgifter, bibehålla och utveckla kompetens inom de berörda sakområdena. Om prövningsmyndigheten ska bygga upp motsvarande kompetens finns risk för dubbelarbete och ekonomisk ineffektivitet. Detta riskerar att göra prövningsprocessen dyrare än nödvändigt.

7.1 Ekonomiska konsekvenser

I samband med att prövningen av miljöfarlig verksamhet föreslås flytta till Miljöprövningsmyndigheten har regeringen aviserat en neddragning av länsstyrelsernas resurser för miljöprövning med 85 Mkr år 2027 och 181 Mkr för 2028 och framåt.

I den promemoria som ligger till grund för de lagändringar som ska träda i kraft den 1 juli 2027 framgår att prövning av A-verksamhet ligger på domstolar, samt samråd inför tillståndsansökningar (både A- och B) i nuläget kvarstår på länsstyrelserna.

Länsstyrelsernas kostnad för B-prövning, dvs den som föreslås gå över till Miljöprövningsmyndigheten, var i storleksordningen 69 Mkr för 2022, 71 Mkr för år 2023 och 81 Mkr för år 2024. Neddragning av medel är därför orimlig. Den aviserade kostnadsökningen skulle innebära konsekvenser för Länsstyrelsens övriga verksamhet och ge påverka möjligheterna att genomföra våra uppdrag.

För Länsstyrelsen i Västmanland som idag inte har någon miljöprövningsdelegation sker, enligt förslagen i promemorian, ingen förändring av arbetsuppgifterna i nuläget. Detta måste också beaktas i utredningen om neddragning av medel till länsstyrelserna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Acko Ankarberg Johansson med enhetschef Charlotte Arketeg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vikarierande länsråd Stefan Renlund och avdelningschef Åsa Halldorf medverkat.



Acko Ankarberg Johansson
Landshövding